



Ierosināta lieta par normām, kas liedz pedagogiem pieteikties profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanai un samazina piemaksas apmēru par kvalitātes pakāpi

Satversmes tiesas 4. kolēģija 2017. gada 20. aprīlī ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2014. gada 17. jūnija noteikumu Nr. 350 “Pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas kārtība” 91. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 64., 91. pantam un Izglītības likuma 49.¹ panta pirmajai un trešajai daļai, kā arī Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumu Nr. 445 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” 27. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam”.

Apstrīdētās normas

Ministru kabineta 2014. gada 17. jūnija noteikumu Nr. 350 “Pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 350) 91. punkts: “Pedagogam, kuram kvalitātes pakāpe līdz 2016. gada 31. maijam nav piešķirta, un pedagogam, kuram kvalitātes pakāpes apliecības derīguma termiņš beidzas laikposmā no 2016. gada 31. maija līdz 2018. gada 31. augustam, ir tiesības pieteikties pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanai ne agrāk kā 2018. gada 1. septembrī. Līdz 2018. gada 31. augustam iesniegtie pedagogu iesniegumi netiek izskatīti.”

Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumu Nr. 445 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 445) 27. punkts: “Pedagogiem, kuriem ir piešķirta pedagogu profesionālās darbības 3., 4. un 5. kvalitātes pakāpe (turpmāk – kvalitātes pakāpe), nosaka piemaksu attiecīgi 45 *euro*, 114 *euro* un 140 *euro* apmērā par vienu pedagoga darba likmi proporcionāli tarificēto mācību stundu skaitam, bet izglītības psihologam, skolotājam logopēdam un speciālajam pedagogam – proporcionāli tarificētajai amata slodzei. Vispārējās izglītības iestāžu, profesionālās izglītības iestāžu un interešu izglītības iestāžu direktoriem un viņu vietniekiem, struktūrvienību vadītājiem izglītības jomā, izglītības metodiķiem, sporta organizatoriem, direktora vietniekiem metodiskajā darbā valsts ģimnāzijās un pirmsskolas izglītības metodiķiem minēto piemaksu par kvalitātes pakāpi nosaka proporcionāli tarificētajai tā pedagogiskā darba slodzei, par kuru normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iegūta kvalitātes pakāpe, neieskaitot viņu amata algu.”

Augstāka juridiska spēka normas

Satversmes 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 64. pants: “Likumdošanas tiesības pieder Saeimai, kā arī tautai šinī Satversmē paredzētā kārtībā un apmēros.”

Satversmes 91. pants: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

Izglītības likuma 49.¹ panta pirmā daļa: “Pedagogam, kura pedagoģiskā darba stāžs ir ne mazāks par vienu gadu un kurš piedalās vispārējās izglītības programmu, tai skaitā vispārējās izglītības programmu pirmsskolas izglītības pakāpē, profesionālās izglītības programmu pamatizglītības vai vidējās izglītības pakāpē, profesionālās ievirzes izglītības vai interešu izglītības programmu īstenošanā, ir tiesības ne retāk kā reizi piecos gados saņemt pedagoga profesionālās darbības kvalitātes novērtējumu.”

Izglītības likuma 49.¹ panta trešā daļa: “Lēmumu par pedagoga profesionālās darbības kvalitātes pakāpes piešķiršanu šā panta otrajā daļā minētās institūcijas pieņem viena gada laikā no pedagoga iesnieguma saņemšanas dienas.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc divdesmit viena 12. Saeimas deputāta (turpmāk – pieteikuma iesniedzējs) pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka Izglītības likumā pedagogiem ir paredzētas tiesības noteiktā termiņā saņemt profesionālās darbības kvalitātes novērtējumu (turpmāk – kvalitātes novērtējums). Tomēr Noteikumu Nr. 350 91. punkts atsevišķām pedagogu grupām līdz 2018. gada 1. septembrim liedzot pieteikties kvalitātes novērtēšanai, tādējādi atņemot arī tiesības saņemt piemaksu par kvalitātes pakāpi.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka, pieņemot šādu normu, Ministru kabinets ir pārkāpis tam piešķirto likumdevēja pilnvarojumu. Noteikumu Nr. 350 91. punkts pārkāpjot arī tiesiskās palātvības principu, jo tas esot pieņemts ar atpakaļvērstu spēku un neparedzot saudzējošu pāreju uz jauno regulējumu. Turklāt minētā norma radot arī atšķirīgu attieksmi

pret pedagogu grupām, kas atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka šāda atšķirīga attieksme neatbilst Satversmes 91. pantam.

Savukārt Noteikumu Nr. 445 27. punkts atsevišķām pedagogu grupām samazinot piemaksas apmēru par piešķirto kvalitātes pakāpi, proti, daļai pedagogu kvalitātes pakāpēm atbilstošas piemaksas vairs netiek aprēķinātas proporcionāli tarificētajai amata slodzei, bet gan proporcionāli tarificēto mācību stundu skaitam. Pēc pieteikuma iesniedzēja ieskata, pedagogiem ir radusies aizsargājama tiesiskā paļāvība uz piemaksas par piešķirto kvalitātes pakāpi nemainīgu aprēķināšanas kārtību visā kvalitātes pakāpes derīguma termiņa laikā.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ministru kabinetu līdz 2017. gada 20. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2017. gada 20. septembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830737, 26200580